

**ВИКОРИСТАННЯ ПЕРЕКЛАДУ
У ВИВЧЕННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ**

Аліна Нижгородова

*студентка факультету іноземних мов
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка
м. Тернопіль, Україна*

В Україні, мабуть, немає жодної людини, яка не вивчала би іноземної мови, починаючи зі школи та закінчуючи майбутнім середовищем, в якому все більше використовується щонайменше англійська мова в інформаційному просторі. Кожен громадянин України мав або має постійний безпосередній зв'язок з іноземними мовами. Полиці книгарень більш ніж у половину завантажені перекладами іноземних видань, кінотеатри показують здебільшого зарубіжні стрічки, а онлайн-сервіси роблять доступ до іншомовних відео та текстів усе більш легким. Повсякчас людині доводиться мати справу з перекладом у тому чи іншому вигляді. Особлива увага цьому надається в закладах освіти, і в першу чергу загальноосвітніх школах, не кажучи вже про школи із філологічним нахилом, коледжі та заклади вищої освіти.

У навчанні використовуються різні методики вивчення іноземних мов, які зазвичай ґрунтуються на принципах п'яти діяльностей: граматики, лексики, читання, аудіювання та письмо. Усі вони мають прямий перетин зі перекладом, і найбільше це зачіпає читання. Читання й переклад текстів першочергово впливають на розвиток мислення іншою мовою, водночас не опираючись лише на багальне заучування слів і правил. Часто школярі не розуміють потреби цього виду вправ і недолюблюють навчальний переклад, однак саме він розвиває навички повноцінного формулювання правильних речень, що й використовується у спілкуванні будь-якого роду з іноземцями, а також пошуку та засвоєнні інформації. Щоправда, тексти, які задають читати й перекладати учням, спеціально підбирається та адаптується під актуальний рівень знань, тому вчитель автоматично виправляє помилки, бо знає їх наперед. Так, варіанти перекладу одного й того ж речення можуть відрізнитися, проте їхня мета залишається тією ж: учень має засвоїти лексику і використання певних граматичних конструкцій, а вчитель – переконатися в тому, що вихованець оволодів матеріалом як слід.

Важливо згадати також про переклад при самовивченні мови. Свого часу нами було проведено дослідження впливу перекладу, як інструменту вдосконалення знань щодо мов, та його використання згодом у буденному житті. У ході дослідження були опитані молоді люди (18-25 років), які вчилися на філологічній спеціальності й зараз працюють безпосередньо в перекладацькій сфері, наприклад, у команді фанатського перекладу, у видавництвах та/або в комікс-студіях.

Кожна людина, яка хоче вдосконалити своє знання іноземної мови, як не-як використовує вправи на переклад, свідомо чи ні – від новин і до книг та ігор. Усі опитані особи почали свою перекладацьку кар'єру в старшому шкільному віці. І аналізуючи власний досвід та досвід учасників опитування, можна зробити висновок, що цей вік – ідеально підходить для самовивчення і самовдосконалення знань шляхом перекладу. Варто зазначити, що для цього потрібен рівень щонайменше B1, оскільки A1/A2 ще занижений для подібної діяльності. Також у такому способі покращення своїх навичок найкраще підходять комікси, графічні романи та східноазійська графічна література (манга, манхва та маньхуа), адже вони складаються переважно з недовгих діалогів, базуються здебільшого на живій розмовній мові, та і їхній зміст сприймається легше за допомогою візуальної складової. Наприклад, особа не може запам'ятати правильне використання тієї чи іншої граматичної конструкції, проте в певному розділі це використовується кілька разів, і вже шляхом повторення це можна запам'ятати. Також під час такого перекладу легше засвоюється незнайома лексика – незнайоме слово перевіряється кілька разів через перекладач чи словник, а на третій-п'ятий раз учень засвоює нові знання. Згідно з опитуванням, під час постійної роботи над перекладом протягом року-двох, філологам вдалося підняти свій рівень мови з B1+/B2 до B2+/C1, себто рівно на одну сходинку за сучасною шкалою CEFR. Якби ці особи не займалися перекладом у старшому шкільному віці, а лише вивчали іноземну мову у школі та/або додаткових заняттях, то досягти цього рівня вони б змогли за довший проміжок часу. Це можна зрозуміти, якщо звернути увагу на осіб, які не займалися перекладацькою діяльністю та не перебували в іншомовному середовищі протягом тривалого часу, але навчаються або навчались у закладі вищої освіти на філологічній спеціальності.

Варто зазначити й про інші способи самовдосконалення знань щодо іноземної мови, а саме про відеоігри та таке явище як «фанфікшн». Як згадали учасники опитування, ці способи також зробили безпосередній значний внесок у їхньому шляху вивчення мов. Наприклад, ігри чимало допомогли опитаним вивчити технічні терміни та неологізми мови, яку вивчали, адже, як нам відомо, відеоігри зараз хоч і починають отримувати свою локалізацію українською, однак донедавна такі випадки були вкрай рідкісними. Тому продукти ігрової індустрії були переважно з поширеними європейськими (англійською, французькою, німецькою, іспанською), азійськими та, на жаль, російською мовами. Зі свого боку «фанфікшн», як і вищезгадані комікси, особливо допоміг ознайомитися й наочно зрозуміти побудову речень, описи середовищ та певні аспекти написання текстів носіями. До того ж важливим залишається зміст написаного, наприклад, як у художній літературі, і тому якщо сучасні вчителі іноземних мов використовуватимуть більш доцільні тексти й діалоги, вправи на змістово-контекстуальне читання та письмо, то процес вивчення буде набагато якіснішим. Адже цей метод контексту буде допомагати учням зрозуміти

значно краще як, що і де використовувати на практиці, а також полегшить і зробить цікавішим процес навчання.

З цього можемо зробити висновок, що використання перекладу у вивченні та особливо в самовивченні іноземних мов вкрай необхідне для всіх, а найкраще підходить для учнів старшого шкільного віку. Також важливим вдосконаленням сучасної системи освіти стосовно вивчення іноземних мов буде використання більш контекстного читання, написання й переклад текстів іншомовного походження, адже перекладацька діяльність буде перетинатися з принципом п'яти діяльностей і водночас зробить опанування мов значно ефективнішим та легшим як для учнів, так і для вчителів.

НОВА ГРАМАТИКА ФРАНЦУЗЬКОЇ МОВИ: ЗАГАЛЬНІ РИСИ

Галина Лещук

*кандидатка педагогічних наук,
доцентка кафедри романо-германської філології
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка
м. Тернопіль, Україна*

Нова граматика французької мови (*la nouvelle grammaire*) – це не просто питання нової термінології: крім нових понять, нова граматика отримала й нові характеристики. З XV ст., коли граматику почали вивчати як окремий предмет, французька граматика сильно змінилася. Оскільки французька мова базується на латині, перші французькі граматики були тісно пов'язані з цією мовою, зокрема, окремі лінгвісти намагалися надати французькій мові ознак латини, наділяючи французькі іменники відмінами, ігноруючи їхню позицію в реченні.

Започаткування системного вивчення граматики в освітніх закладах стало політичним рішенням, зумовленим тим фактом, що в кінці XVIII ст. власне французькою мовою розмовляла лише частина населення, більшість же послуговувалась її бретонським та окситанським діалектами. Відповідно, постала необхідність загальнодержавного викладання французької мови [1].

Сучасний підхід ставить під сумнів викладання теоретичних понять французької мови без урахування її практичного застосування. Лінгвістика, методика викладання іноземних мов та інші дисципліни засвідчують, що активна педагогіка, яка ставить учня в реальну мовленнєву ситуацію, сприяє інтеграції понять. Це стосується і понять граматичних. У той же час у більшості випадків праці з граматики стосуються в основному слова та його аналізу та майже ніколи не звертаються до речення.